

MESE-VÁR ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

(4130 Derecske, Városház u. 3)

OM AZONOSÍTÓ: 030-796

BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS

SZAKMAI PROGRAM

2015

1. BEVEZETÉS	5
1.1. A bölcsőde alapfeladata	5
1.2. A bölcsőde helyi szintű módszertani és továbbképzési feladata.....	5
1.3. Az intézmény jogállása	5
1.4. A szakmai program célja.....	5
1.5. A szakmai program elérhetősége	5
2. A BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJÁT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK, IRÁNYELVEK	5
3. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA.....	7
3.1. Bölcsőde települési környezete	7
3.2. . A bölcsőde alapegységei	7
4. HUMÁNERŐFORRÁS	7
5. A BÖLCSŐDE ÉPÜLETÉNEK ADOTTSÁGAI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI.....	8
5.1. Csoportszobák	8
5.2. Fürdőszobák	8
5.3. Gyermekköltözők	8
5.4. Játszóudvarok	8
5.5. Sószoba.....	9
5.6. Textíliák	9
5.7. Játékkészlet.....	9
6. KÜLDETÉSNYILATKOZAT	9
6.1. Pedagógiai hitvallásunk.....	10
6.2. Gyermekképünk	10
6.3. Kisgyermeknevelő-képünk.....	11
6.4. Bölcsőde-képünk	11
6.5. Képzés, továbbképzés, egyéni fejlődés biztosítása	11
7. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA	11
8. . NEVELÉS-GONDOZÁS A BÖLCSŐDÉBEN.....	12
8.1. A Bölcsődei nevelés-gondozás célja	12
8.2. A Bölcsődei nevelés-gondozás feladata.....	12
8.3. Nevelési fő feladat.....	12
8.3.1. Egészséges testi fejlődés elősegítése.....	12
8.3.2. Az érzelmi fejlődés és szocializáció segítése	13
8.3.3. Megismerési folyamatok fejlődésének segítése	13

9. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ALAPELVEI	13
9.1. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete	14
9.2. A gyermeki személyiség tiszteletének elve	14
9.3. A nevelés és a gondozás egységének elve	14
9.4. Egyéni bánásmód elve	14
9.5. A biztonság és a stabilitás elve	15
9.6. Aktivitás az önállósulás segítésének elve:	15
9.7. Egységes nevelői hatások elve	15
10. A BÖLCSŐDE MŰKÖDÉSI RENDJE	16
10.1. Bölcsőde nyitva tartása	16
10.2. Adaptáció	16
10.3. „Saját gondozónő” rendszer:	16
10.4. Gyermekcsoportok szervezése	17
10.5. A gyermekek napirendje	17
11. BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI	17
11.1. Gondozás	18
11.2. A gondozás szervezése	18
11.3. Gondozási műveletek	18
11.3.1. Étkezés	18
11.3.2. Testápolás, pelenkaváltás, szobatisztaságra nevelés	19
11.3.3. Szobatisztaságra nevelés	19
11.3.4. Öltözködés	20
11.3.5. Pihenés alvás biztosítása	20
11.4. Játéktevékenység	20
11.5. Tanulás	21
11.6. Egyéb tevékenységek	21
12. KIEMELT SZAKMAI FELADATOK	22
12.1. A családi nevelés segítése, kapcsolattartás a családokkal	22
12.1.1. Családlátogatás	22
12.1.2. Szülői értekezletek	23
12.1.3. Üzenő füzet	23
12.1.4. Közös szervezett programok	23
12.1.5. Nyílt napok	23
13. EGÉSZSÉGVÉDELEM AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD MEGALAPOZÁSA	23
13.1. Lelki egészségvédelem	24

13.2. Mozgásfejlődés segítése	24
13.3. Fogápolás	25
13.4. Sószoza használata	25
13.5. A bölcsőde orvos preventív tevékenysége	25
14. MŰVÉSZETI ESZTÉTIKAI NEVELÉS.....	25
14.1. Ének, zenei nevelés	25
14.2. Mese, vers, bábjáték	26
14.3. Alkotó tevékenységek	26
14.4. Környezet – természet tevékeny megismerése.....	27
15. A FEJLŐDÉS LEGGYAKORIBB JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉRE	27
16. ABÖLCSŐDE KAPCSOLATAI	28
16.1. A z Óvoda –Bölcsőde együttműködésének programja	28
16.2. Együttműködés a képző intézményekkel	28
16.3. Együttműködés a Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal Gyámhatósággal	28
17. GYERMEKRŐL VEZETETT DOKUMENTÁCIÓ	28
17.1. Jelentkezés, felvétel dokumentációi	29
17.2. Bölcsődei dokumentációk	29
17.3. A gyermek fejlődési naplója	29
17.3.1. Napi jelentés kimutatás TAJ alapú központi nyilvántartás (KENYSZI)	29
17.3.2. Gyermek egészségügyi törzslap	30
17.3.3. Üzenőfüzet	30
17.3.4. Csoportnapló	30
17.3.5. Személyi térítési díjak nyilvántartása.....	30
18. AZ ELLÁTOTTAK ÉS A SZOLGÁLTATÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELME	30
19. ZÁRÓRENDELKEZÉS	30
19.1. A program hatálya 2015-2018.....	30
19.2. A szakmai program mellékletei.....	30

1. BEVEZETÉS

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely alapellátás keretében napközbeni ellátást nyújt a gyermekeknek: nevelést, gondozást, felügyeletet, étkezést. Segíti a szülők, munkavégzését, munkaerő piaci visszatérését, képzésen történő részvételét.

1.1. A bölcsőde alapfeladata

Intézményünk alapfeladata a gyermekek napközbeni ellátása szociális és gyermekjóléti ellátás (bölcsődei ellátás). A 3 éven aluli, családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását végezzük.

1.2. A bölcsőde helyi szintű módszertani és továbbképzési feladata

Az Intézmény 2012-től bekapcsolódott a Kisgyermeknevelő képzés-oktatásba. Gyakorlóterületet, vizsgahelyet biztosít a kisgyermeknevelő képzésnek.

1.3. Az intézmény jogállása

Az intézmény többcélú intézményként óvoda-bölcsőde intézményeként működik. Az óvoda önálló szakmai egysége. Gazdasági pénzügyi feladatokat Derecske Város Önkormányzatának Gazdasági Osztálya látja el.

A működés pénzügyi forrása:

- állami normatív támogatás
- a fenntartói támogatás, melyet a Fenntartó a mindenkori éves költségvetésben határoz meg.
- egyéb források (pályázat)

Az Intézmény működésére vonatkozó szabályokat a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

1.4. A szakmai program célja

A szakmai programmal célunk a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának magas szintű megvalósítása, a szakmai értékek megőrzése és továbbadása, a kialakult jó gyakorlatok megerősítése, új módszerek és tevékenységek bevezetése, a dolgozók és a szülők nevelői szemléletének formálása, kapcsolatépítés és hálózatfejlesztés

1.5. A szakmai program elérhetősége

A szülők számára elérhető a bölcsődevezető irodájában. Az első szülői értekezleten a bölcsődevezető ismerteti

2. A BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJÁT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK, IRÁNYELVEK

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 15/1998.(IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló
- 259/2002. (XII.) Korm rendelet: a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozó engedélyről

- 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyes adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000(VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 257/2000. (XII.26.) Korm rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 1992.évi XXXIII. törvény a Közalkalmazottak jogállásáról.
- -1992.évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról (adatvédelmi törvény).
- 235/1997. (XII.17) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgáltatások és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 328/2011. (XII.29) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról.
- 1/2000.(1.7.) Sz.Cs.M. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 7/2010. (II.19.) Sz.M.M. utasítás a bölcsődék Napjának megünnepléséről
- A bölcsődei nevelés- gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél (Szociálpolitikai és munkaügyi Intézet.) Budapest 2012.
- Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja 2008

3. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA.

Intézmény neve:	Mese-Vár Óvoda és Bölcsőde
Címe:	Derecske Városház u 3 sz.
OM azonosító:	030796
Telefon:	54/410 010 11 mell.
Működési köre:	Derecske Város közigazgatási területe

**Irányító szerv neve, székhelye: Derecske város Önkormányzat Képviselő-testülete
4130 Derecske Köztársaság út 87**

Intézmény típusa:	Többcélú, közös igazgatású intézmény
Csoportok száma:	2
Felvehető maximális létszám:	28 fő
Nyitvatartási idő:	6 ⁴⁵ -17 ⁰⁰ .

3.1. Bölcsőde települési környezete

Derecske 9 ezer fő feletti lakossal rendelkező város. Az itt élő emberek megélhetését a növénytermesztés állattenyésztés szolgáltatásban munkálkodás adja. A város kedvező földrajzi helyzete –Debrecen, Berettyóújfalú közelsége- sok család számára biztosítja a munkavállalás lehetőségét.

A gyermekek születésének száma az utóbbi 5 évben kismértékben csökkent. A beköltöző kisgyermekes családok száma azonban növekedést mutat. Egyre többen élnek a GYED-GYES folyósítása melletti munkavégzés lehetőségével, így városunkban egyre nagyobb igény mutatkozik a bölcsőde iránt. A felmerülő igények kielégítésére törekedve az óvoda felújítása során további 1 csoporttal bővült a bölcsődénk.

3.2. . A bölcsőde alapegységei

A bölcsőde alapegységei a gyermekcsoportok, jelenleg 2 gyermekszoba áll rendelkezésre.

4. HUMÁNERŐFORRÁS

2 gyermekcsoport	4 kisgyermeknevelő	kisegítő alkalmazott Közmunkakeretében	3fő
------------------	---------------------------	---	------------

Személyi feltételek munkakörönkénti megoszlása

Kisgyermeknevelő	4 fő
ebből	
Bölcsődevezető/ szakmai vezető/ Gyermekorvos	1 fő havi 8 órában megbízásos szerződéssel

A **gyermekétkeztetést** Derecskei Városgazdálkodási Kft üzemeltetésében, helyileg a bölcsőde területén működő, újjá építetett korszerű konyha látja el, a bölcsődés korú gyermekek számára külön elkészített ételekkel.

5. A BÖLCSŐDE ÉPÜLETÉNEK ADOTTSÁGAI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI.

A bölcsőde az óvoda épületében csoportszobákból, pályázati támogatásból lett kialakítva. Az átalakítás során az 1 bölcsődei csoportunk helyett 2 került kialakításra, így férőhelybővítés is történt. Az óvodától külön bejárattal rendelkezik és az óvodai csoportoktól elkülönített. A kiszolgáló helyiségek az előírásoknak megfelelőek, elkülönítő, orvosi szoba és a dolgozók részére megfelelő szociális helyiségekkel rendelkezik.

A gyermekek ellátását, biztosító helyiségek jól megközelíthetők, beláthatók, tágasak, világosak az előírásoknak megfelelően kialakítottak.

5.1. Csoportszobák

A gyermekek bútorai, játékaik minőségben, mennyiségben megfelelnek a bölcsődés korú gyermekeknek. A csecsemőknek, a járnival tanuló gyermekeknek biztonságos elkerített szobasarkok biztosítottak.

A kuckó, a mesesarkok puhaságát ülepárnákkal, játszópárnákkal biztosítjuk. A gyermekeknek saját helyük van az asztaloknál étkezéskor. A nyugodt alváshoz saját ágyneműt, jellel ellátott ágyneműt, állandó ágyszíni helyet biztosítunk gyermekeinknek.

A kisgyermeknevelők ülőhelyét úgy helyezzük el, hogy mindig beláthassák a gyermekcsoportot.

5.2. Fürdőszobák

A gondozáshoz használt terület biztonságosan megközelíthető a gyermeköltözőkből és a csoportszobákból.

Célszerű, tágas, megfelelően elhelyezett eszközök (pelenkázó, öltöztető pad, törülköző, és fűsütartó, egészalakos tükrök, fertőtlenítő eszközök, stb.) segítik a gondozás folyamatosságát. A gyermekvédelem és a mosdó a gyermekek számára elérhető, a gyermekméretű eszközök lehetőséget adnak az önálló tevékenységhez, a helyes szokások kialakításához. A szájöblítéshez, fogmosáshoz a feltételeket szülők biztosítják. A gyermekek saját pelenkáit, ruházatait jellel látják el, és jellel ellátott előkészítő polcon, tároljuk.

5.3. Gyermeköltözők

A gyermeköltöző berendezése öltöztető pad, pelenkázó asztal, a gyermekek váltóruháinak tárolására zárható, jellel ellátott öltözőszekrények állnak rendelkezésre.

A nevelés-gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatókat a falijútságon helyezzük el.

5.4. Játsszóudvarok

A bölcsődénk udvara két egymással kapcsolódó részből áll, füvesített és terasszal rendelkezik. Az óvoda udvarrészétől belső kerítéssel elválasztott.

Változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk minden évszakban a beépített és a mobil játék eszközökkel. A szabványoknak megfelelő homokozóban évente tisztított minőségi homokot szállítatunk.

5.5. Sószoza

Alapítvány támogatásával az óvoda területén sószoza van kialakítva melyet a bölcsődések meghatározott időben használhatnak a só-homokozóval együtt. A szülőket írásban nyilatkoztatjuk a sószoza használatáról.

5.6. Textíliák

A gyermekek saját ruhában tartózkodnak a bölcsődében. A váltóruhát, a pelenkát, az ágynemű huzatot a szülők biztosítják. Alapvető textíliáról a bölcsőde gondoskodik.(pléd, textil pelenka, előke, abrosz). A bölcsőde által biztosított textíliákat, az előírásnak megfelelően az óvodai textíliáktól elkülönülten mossuk, fertőtlenítjük.

5.7. Játékkészlet

A játékkészlet összeállításánál figyelembe vesszük a pedagógiai és az egészségügyi szempontokat, a gyermekcsoport életkori összetételét, létszámát. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben, jó minőségű, korszerű, fejlesztő játékokkal, eszközökkel játszassanak a gyermekeink. Biztosítjuk az anyag, a funkció szerinti változatosságot, a nemenkénti játékokat. Törekszünk arra, hogy a természetes anyagú, színű eszközök, játékok aránya növekedjen.

Funkciók szerint csoportosítva, és a gyermekmagasságában helyezük el. Változatos eszközöket kínálunk minden tevékenységformához.(manipuláció, konstruálás, utánzás, nagymozgás, szerepjáték, stb.). A nagycsoportokba babakonyhát, fodrászsarkot, boltot rendezünk be. A nemi szerepek kialakulását erősítjük fiús, lányos játékokkal. Hangszerekkel, bábokkal bővítjük a játék készletet. A kognitív képességek fejlesztéséhez különböző logikai játékokat ajánlunk (kirakók, dominók, puzzlék).

Minden korcsoportban vannak ismeretet adó, mesélhető képeskönyvek. Az alkotó tevékenységhez állandóan biztosítunk rajzpapírt, zsírkrétát, minőségi irónt, festéket, gyurmát.

Mozgásfejlesztő játékok is vannak a szobákban.

Egyes eszközök csak állandó felügyelet mellett használhatók. Ezeket magas helyen tároljuk. A gyermekek érzelmeihez kötött biztonságérzetet kölcsönzött tárgyakat, textíliákat a gyermekek behozhatják a bölcsődei csoportokba, igényük szerint elővehetik.

A játékokat rendszeresen, szervezeten tisztítjuk, fertőtlenítjük. A készletet évente bővítjük és fejlesztjük.

6. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Intézményünk a Mese-Vár Óvoda és Bölcsőde elkötelezi magát minden belső és külső tevékenységében, hogy partnerek igényeit minél szélesebb körben igyekszik kielégíteni, rugalmasan alkalmazkodva az intézményünket érintő kihíváshoz.

Elsősorban a kisgyermekek igényeit tartjuk szem előtt, az ő érdekeiket kívánjuk szolgálni. A 3 éves kor alatti korosztály személyiségfejlődése szempontjából legfontosabb testi és lelki harmónia magas színvonalon történő kielégítése, az optimális fejlődésének elősegítése.

Minőségpolitikánk megvalósításával az intézményi gondozó illetve nevelőmunka stabilitását, kiegyensúlyozottságát és színvonalasságát szeretnénk elérni.

A minőségfejlesztés részeként fontosnak tartjuk a szakmai fejlődést

A szakmai program tartalma, megvalósulása a szakmai megbeszélések és a továbbképzések egyik témaköre, ezzel megvalósulást is nyomon követjük.

6.1. Pedagógiai hitvallásunk

Igyekszünk rugalmasan, a családok igényeinek megfelelően nyújtani a szolgáltatásainkat, ugyanakkor szem előtt kívánjuk tartani a családi, jó hangulatú bölcsődei légkör megteremtését, ahol nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek is jól érzik magukat és "sajátjuknak" tartják és vallják munkahelyüket.

Biztonságos esztétikus környezetben elfogadó szeretetteljes nevelést, színvonalas gyermekellátást biztosítunk.

Célunk a fejlődés elősegítése, az érzelmi értelmi intelligencia kibontakoztatása a családokkal együttműködve, a családok nevelési fikciójának pozitív segítségével.

A szociálisan rászoruló, hátrányos helyzetű gyermekek ellátását, családok segítségét szem előtt tartjuk.

Fontosnak tartjuk munkatársaink megbecsülését, az intézmény jó hírnevének megőrzését, gyarapítását.

6.2. Gyermekképünk

Minden gyermek egyedi és megismételhetetlen individuum, aki egyéni szükségletekkel rendelkező, személyiség. Védelem, különleges bánásmód illeti meg. Fejlődését a genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei, a család érzelmi légköre és a szociokulturális háttere, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

A csecsemőkor az alapvető bizalom, a kisgyermekkor az autonómia-érzés kialakulásának időszaka. Az első évek a legmeghatározóbbak a gyermek életében, személyisége fejlődésében. A korai kötődés és a szocializáció időszakában alakulnak ki a későbbi egész életre jellemzőbb szokások, viselkedésminták alapjai.

A csecsemő és a kisgyermek magával hozott képességeinek kibontakoztatásához a legkedvezőbb feltétel a szabadban mozgás, és játéktevékenység, a bizalomteljes meghitt személyi kapcsolat, az aktivitásra építő, interakcióban gazdag gondozás.

A gyermek fő tevékenysége a játék, mely útján megtanul tanulni, érdeklődni, kísérletezni. Megtanulja a nehézségek leküzdését. Megismeri az örömet, a megelégedést, amit a siker, a türelmes önálló, kitartó munka által elért eredmény útján szerez meg.

A nem kognitív készségek, kompetenciák kisgyermekkorai elsajátítása elengedhetetlen feltétele a későbbi eredményes tanuláshoz, az iskolai, társadalmi szerepvállalás sikeréhez.

6.3. Kisgyermeknevelő-képünk

A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Nevelői attitűdje elfogadó-engedékeny. Képes érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítására minden kisgyermekkel. Jól ismeri a kisgyermek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást. Képes a szülőkkel partneri kapcsolatban együttműködve elősegíteni szokások, a viselkedési szabályok elsajátítását. A gyermekek ellátását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes a szakmai fejlődésre, a folyamatos megújulásra. Tudatában van annak, hogy személye, viselkedése példa lehet a gyermek és a szülők számára.

6.4. Bölcsőde-képünk

Törekvésünk, hogy minden kisgyermek és felnőtt jól, otthonosan érezze magát bölcsődéinkben. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek nyugodt, biztonságot nyújtó nevelői légkörben, a játékon keresztül, a játékba integráltan tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg és szociálisan. A játék, mint legfontosabb tevékenység határozza meg arculatunkat, melyben figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket is. Esztétikus, fejlesztő, optimálisan inger gazdag, környezetet teremtünk.

6.5. Képzés, továbbképzés, egyéni fejlődés biztosítása

- Módszertani Bölcsőde rendezvényei, továbbképzései
- Regionális továbbképzések
- **Kisgyermeknevelői** megbeszélések
- Kapcsolattartás társszakmákkal: óvodák-óvónők, gyermekorvosi hálózat: gyermekorvosok, védőnők, Családsegítő szolgálat, Gyámhatóság
- Szakmai napok
- Bölcsődékkal tapasztalatcsere

7. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

A 15/1998 évi NM rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31 napjáig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét betölti. A bölcsődébe azok a gyerekek vehetők fel akik Derecskei lakcímmel rendelkeznek Derecske közigazgatási területre és életvitelszerűen Derecskén tartózkodnak.

Nagyobb gyermekcsoportok beiratkozására a fenntartó által meghatározott időben kerül sor. Ezen időszakon kívül folyamatosan van lehetőség a kérelmek benyújtására.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel az ellátás feltételeiről.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 42 (1) értelmében amennyiben a gyermek nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

8. . NEVELÉS-GONDOZÁS A BÖLCSŐDÉBEN

8.1. A Bölcsődei nevelés-gondozás célja

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással a gyermek nemzeti/ etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembe vételével, tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

8.2. A Bölcsődei nevelés-gondozás feladata

A bölcsőde szakmailag önálló intézményegység.

A bölcsődénk olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermek számára. A feladatunk a 3 éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésük segítése, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével. A gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése.

8.3. Nevelési fő feladat

8.3.1. Egészséges testi fejlődés elősegítése

A bölcsődei munkának ez az a területe, melyben egységesen részt kell vállalnia valamennyi dolgozónak, szakembernek és technikai munkatársnak egyaránt. Alapvető, hogy minden gyermek egyéni fejlődésének, biológiai szükségleteinek, érési folyamatának megfelelő, személyre szóló ellátást kapjon. Az egészséges fejlődés szempontjából a prevenció elvek az irányadók

- a gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése,
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- személyi környezet és környezeti higiénés szokások kialakítása pl. zsebkendő használata, fogmosás,
- szobatisztaságra nevelés, alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése,
- aktív mozgás lehetősége, az egész napi tevékenység részeként, mely hatással van a gyermek értelmi fejlődésére,
- rendszeres levegőzés,
- rendszeres napi négy étkezés (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna)
- a gyermek életkorának, élettani szükségleteinek figyelembevételével összeállított étrend

- korszerű konyhatechnológiával készített ételek.

8.3.2. Az érzelmi fejlődés és szocializáció segítése

- derűs légkör biztosítása: bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, illetve csökkentése
- **kisgyermeknevelő** és gyermek közötti szeretetteljes érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése
- társas kapcsolatok alakulásának elősegítése: a csoportban ismeri meg, sajátítja el a társak közötti viselkedési szokásokat, cselekvési módokat
- empátia tolerancia fejlődésének segítése
- konfliktusok és problémák humánus kezelése, megoldása
- én tudat egészséges fejlődésének elősegítése

Mindezt a minél több közös élmény lehetőségének megteremtése, a gyermek és **kisgyermeknevelője** közötti szoros meghitt kapcsolattal segítjük elő.

8.3.3. Megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Gondozó-nevelő munkánk során, az alapfeladatokon túl nagyobb szerepet, kiemelt figyelmet szentelünk a megismerési folyamatok fejlődésének, az érdeklődés kialakulásának és fenntartásának segítésére, a kommunikációs készség fejlesztésére.

Ennek érdekében

- A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységeket biztosítunk.
- A gyermek gondolkodása gyakorlati cselekvésből alakul ki, ezért fontosnak tartjuk:
- az önálló aktivitás, a kreativitás támogatását,
- a sokszor ismétlődő cselekvések lehetőségének megteremtését
- a gyermek bátorítását, megerősítését
- megismertetését, a különböző anyagokkal, a sokrétű ismeretnyújtást
- a környezet jelenségeire irányuló figyelem, érdeklődés felkeltését, ébrentartását.
- Kihasználjuk az adódó helyzeteket mely során elősegíthetjük az önálló véleményalkotást, a döntés és választásra való képessé válást, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtését.

9. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ALAPELVEI

A bölcsődei gondozásnak-nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartására kell irányulnia.

A gyermeket-mint fejlődő személyiséget- különleges védelem illeti meg.

9.1. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben a bölcsőde kiegészítő szerepet játszik. Épít a családi nevelés értékeire, hagyományaira. Tiszteletben tartja a családi nevelés szokásait azt erősítve, vagy hiányosságait kompenzálva vesz részt gyermekek nevelésében gondozásában. Mind ezt csak a szülőkkel közösen lehet megvalósítani fontos tehát, hogy számukra lehetővé tegyük a különböző szinteken és módokon való bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

9.2. A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket-mint fejlődő személyiséget- kisebb körű kompetenciájából fakadó nagyobb segítségigénye/ ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg.

A bölcsődei nevelés során érték közvetítő és értékteremtő folyamatban, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, a személyes, a szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének segítségét valósítjuk meg, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásával.

9.3. A nevelés és a gondozás egységének elve

Bölcsődei munkánk során a gondozás-nevelés egy egységes egészet alkot, egymástól elválaszthatatlanok.

A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

A nevelés a bölcsődében átélhető megtapasztalható élmények közvetítésével, érzelem gazdag környezetben, meleg-engedékeny nevelői attitűddel értékek elsajátítása.

- Pelenkaváltás mosakodásnál a testrészek megnevezésével a testséma kialakulásának elősegítése
- Szobatisztaságra nevelés fürdőszoba használat során
- Kulturhigiénés szokások kialakítása
- A gyermek fejlettségi szintjéhez, egyéni igényeihez igazodó, érthető, kellő ismeretet nyújtó, személyes jellegű kommunikáció megvalósítására törekvés.

9.4. Egyéni bánásmód elve

A gyermek szükségleteinek kielégítése a felnőtt és gyermek közötti bensőséges interakciók helyzetben történik. A **kisgyermeknevelő** a gyermek fejlődését, egyéni üteméhez mérten adottságait, képességeit figyelembe véve segíti. Nagyon fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlő-

déstől, és akkor is ha viselkedése bizonyos esetekben eltér a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

A **kisgyermeknevelő** elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, nemzetiségi/ etnikai, kulturális hovatartozását és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását, fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

9.5. A biztonság és a stabilitás elve

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („sajátgondozónó”- rendszer, felmenőrendszer, csoport és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A **kisgyermeknevelőnek** lehetősége van nyomon követni a „saját” gyermek próbálkozásait, tevékenységét. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonság érzetét.

9.6. Aktivitás az önállósulás segítésének elve:

Biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a gyermek felé irányuló szeretet, elfogadás és empátia fokozza az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. Elegendő idő biztosítása az önállóan végzett tevékenységek végig viteléhez, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása, nevelésünk egyik kiemelt feladata. A felnőttel való együttműködés során az önbizalom erősítése, a gyermek felé irányuló szeretet, elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat.

A **kisgyermeknevelő** az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

9.7. Egységes nevelői hatások elve

A nevelés értékközvetítés és értékteremtés egyben.

Egy gyermekcsoporton belül a **kisgyermeknevelő** összehangolt, egységes nevelői módszereket alkalmaznak, a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában. Erkölcsi normákat, nézeteket egyeztetve közelítenek egymáshoz a nevelői gyakorlatban.

10. A BÖLCSŐDE MŰKÖDÉSI RENDJE

10.1. Bölcsőde nyitva tartása

A bölcsőde nyitvatartási rendjét a fenntartó szabályozza, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek igényeit, és a bölcsődei ellátás tapasztalatait.

A napi nyitvatartási idő: 6⁴⁵-től 17⁰⁰-ig 10 óra 15 perc

Teljes nyitva tartás alatt szakképzett kisgyermeknevelők foglalkoznak a gyerekekkel ünnepnapokon és a hivatalos zárva tartási napokon zárva tartunk.

Évente 1 alkalommal a Bölcsődék Napjának tiszteletére (Április 21) nevelésmentes napot szervezünk, amikor bölcsődénkben kisgyermeket nem fogadunk.

Nyáron a fenntartó jóváhagyásával takarítási szünetet tartunk. Télen a szünet ideje az óvodával azonos időben van.

10.2. Adaptáció

Bölcsődénkben fokozatos beszoktatást, adaptációt alkalmazunk, melyet a **kisgyermeknevelők** a családlátogatás alkalmával ismertetnek a szülőkkel.

A kisgyermek és a **kisgyermeknevelő** között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stressz reakciók (pl. étkezési, alvási nehézségek, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, a szülőhöz való fokozott ragaszkodás, a viselkedésben, szokásokban, az önállóság terén jelentkező esetleges változások stb.). súlyosságát, időbeni elhúzódását.

10.3. „Saját gondozónő” rendszer:

Személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része tartozik egy **kisgyermeknevelőhöz**. Több figyelem jut minden gyermekre. Számon lehet tartani a gyermek egyéni igényeit, szokásait.

A saját **kisgyermeknevelő** szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a **kisgyermeknevelője** (felmenőrendszerben). Az úgynevezett ölelkezési időben-az az időszak, amikor mindkét **kisgyermeknevelő** a csoportban van- idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja.

A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, naplóját.

10.4. Gyermekcsoportok szervezése

A csoportok kialakításánál törekszünk a homogén csoportok kialakítására az egyik csoportba 2 éves kor alatti gyerekeket a második csoportba, a 2. életévüket betöltött gyerekeket helyezzük el. A csoportok létszáma 14 fő, 2 éves kor alatti gyermekek csoportjába 12 fő. A gyermekcsoportok létszámát jogszabály határozza meg, magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, nagyobb a zaj a csoportokban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmód alkalmazására.

10.5. A gyermekek napirendje

Az egymásután következő események sorrendjének megszervezése, és időtartamának meghatározása, folyamatos rugalmas, a gyermek igényeit, szükségleteit figyelembe veszi, biztosítja a nyugodt folyamatos gondozás feltételeit. A jól megtervezett napirenddel a gyermekek számára biztosítjuk a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállóság lehetőségét, kiiktatjuk a felesleges várakozási időt.

A napirend összeállításánál fontos szempontok

A gyermek életkora

Évszakok

Bölcsőde nyitása-zárása

Személyi állandóság („saját gondozónői” rendszer)

A napirendről a szülőket tájékoztatjuk.

11. BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához. A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A gondozás-nevelés főbb helyzeteinek megteremtése, kihasználása során arra törekszünk, hogy az a gyermek számára motiváló, élvezetes, interakciót ösztönző és tanulási élményeket biztosító legyen.

Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése és a különböző faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek tiszteletének kialakítása.

11.1. Gondozás

A gondozás olyan bensőséges interakciós helyzet a **kisgyermeknevelő** és a gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A gondozás alatt a **kisgyermeknevelő** és a gyermek meghitt közelsége lehetőséget teremt, hogy a csoportban élő gyermek időnként a felnőtt kizárólagos figyelmét élvezze, így lehet érvényesíteni a gyermek egyéni igényeit, az egyéni bánásmódot. A nevelési feladatok jelentős része a gondozási műveletek során valósul meg. A felnőtt mindig pozitív modellt, mintát nyújtson a gyermek számára. A **kisgyermeknevelő** minden tevékenységében legyen őszinte, emberi, gondozási, nevelési helyzetekben példamutató. Kommunikációja legyen hiteles, elősegítve a gyermek önfogadását, személyiségének egészséges alakulását.

Cél:

- primer szükségletek kielégítése
- kulturhigiénés szokások kialakítás
- önállósodási törekvések támogatása

11.2. A gondozás szervezése

A gondozást az ölelkezési időben a saját kisgyermeknevelő, azon túl a társ- kisgyermeknevelő végzi. Távollét esetén a helyettesítést a gyermek számára ismerős kisgyermeknevelő látja el. A napirendet úgy alakítjuk, hogy elkerülhető legyen a párhuzamos gondozás. A fürdőszobában lehetőség szerint egy csoportból egy kisgyermeknevelő és legfeljebb két kisgyermek tartózkodik. A gondozásokat úgy szervezzük, hogy elegendő idő jusson a gyermek nyugodt, zavartalan ellátásához, a gyermek aktív együttműködéséhez, a helyes szokások gyakorlásához.

11.3. Gondozási műveletek

- étkezés
- testápolás pelenkaváltás, szobatisztaságra nevelés
- öltözködés
- Pihenés alvás biztosítása

Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a gondozónőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokáskialakítást és az önállósodást.

11.3.1. Étkezés

Cél:

- korszerű konyhatechnológiai eljárásokkal előállított táplálékkal a gyermekek testi fejlődésének elősegítése, fiziológiás szükségletének kielégítése.

- önállósodás támogatása
- kulturhigiénés szokások kialakítása
- az önálló étkezés kialakulásának elősegítése

A kisgyermeknevelő feladata:

- Étkezések során kellemes, nyugodt légkör megteremtése
- Gondozási sorrend kialakítása melynek alapja a beszoktatási sorrend
- Az önálló étkezés elősegítése, önállósági törekvések támogatásával
- Tárgyi feltételek biztosítása
- Elegendő idő biztosítása az étkezéshez

11.3.2. Testápolás, pelenkaváltás, szobatisztaságra nevelés

Cél:

- a gyermek jól érezze magát a gondozási művelet során
- az együttlét örömet jelentsen
- kulturhigiénés szokások kialakítása
- a gyermeki aktivitás, önállósodás elősegítése
- testséma kialakítása
- szobatisztaságra nevelés (tipegőknél)

A kisgyermeknevelő feladat:

- Tárgyi és személyi feltételek biztosítása
- Derűs, nyugodt légkör megteremtése
- A gondozási műveletek elvégzéséhez elegendő idő biztosítása a jó napirend kialakításával

11.3.3. Szobatisztaságra nevelés

Cél: a szobatisztává válás elősegítése a gyermek egyéni érettségét figyelembe véve.

A kisgyermeknevelő feladata:

- A lehetőség felkínálása – a gyermek egyéni fejlettségének figyelembe vételével – szükségleteinek elvégzésére a fürdőszoba használata során
- Támogató együttműködés a gyerekekkel

- Bátorítás, megerősítés
- Elegendő idő biztosítása – kivárás

11.3.4. Öltözködés

Cél:

- A gyermekek az időjárásnak megfelelően legyenek öltöztetve
- Önállósodási törekvések támogatása

A kisgyermeknevelő feladata:

- Tárgyi személyi feltételek biztosítása
- Bátorító támogató együttműködés a gyerekekkel
- Elegendő idő biztosítása-kivárás

11.3.5. Pihenés alvás biztosítása

Cél:

- Egyéni igények szerinti idő, lehetőség, biztosítása alvásra, pihenésre.

A kisgyermeknevelő feladata

- alváshoz, pihenéshez optimális hely biztosítása átszellőztetett szoba, állandó alvó hely, csend, nyugalom, kényelmes ruházat
- Egyéni bánásmóddal, testközelséggel, simogatással, halk énekkel, mesével segítse az elalvást
- ébredés után csendes képeskönyv nézegetésre van lehetőség, ügyelve arra, hogy a korán ébredők a még alvókat ne zavarják

11.4. Játéktevékenység

A kisgyermek természetes tevékenysége a játék. A játék tevékenység a személyiségfejlődés tere- tükrözője. Általa gazdagodik a gyermek érzelmi élete, ismereteket szerez, fejlődnek képességei, készségei. Játék során alakul társas kapcsolata, szociális képessége. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése, mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését. A **kisgyermeknevelő** a játék feltételeinek biztosításával (megfelelő hangulat, hely, idő, eszköz) és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást.

A csoportszobák kialakításánál figyelembe vesszük, hogy minél több lehetőség legyen a játékra, megfelelő játéksarok, szép, otthonos hangulatos kialakítására. A játék örömteli, önkéntes, szabadon választott és belső szükségletből fakadó legyen. Időjárástól függően naponta játszanak az udvaron.

Cél: A szabad játéktevékenységhez a tárgyi és személyi feltételek megteremtése. A jól kialakított napirenddel a lehető legtöbb időt biztosítani a gyermeknek ehhez a tevékenységéhez.

A kisgyermeknevelő feladata:

- Tárgyi feltételek biztosítása, játék fajtánként elegendő mennyiség, pedagógiaiilag értékes, jó minőségű eszközök tárháza
- Csoportszoba kialakítása során játéksarkok kialakítása
- Elegendő idő biztosítása
- Támogató bátorító odafordulás
- Személyiség harmonikus fejlesztése

11.5. Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye. A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, ill. tevékenységbe ágyazot-
tan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kis-
gyermekkor tanulás szinterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és
a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a **kisgyermeknevelő**-gyermek
interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlő-
désének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-
gyermek interakciók.

11.6. Egyéb tevékenységek

A gyermek átéli a közös munkálkodás örömét és a tevékenység fontosságát, hasznosságát. Az öröm
forrásai az együtteség, a tevékenység a fontosságának az átélése. Az önkéntesség nagyon fontos, a
tevékenykedés nem lehet feladat. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek
a tevékenységből.

Cél. A helyzetek lényeges tanulási lehetőségének kihasználása, az egymásra épülő elemekből
álló műveletsorok gyakorlása, próbálkozás az együttműködésre és feladat megosztásra.

12. KIEMELT SZAKMAI FELADATOK

12.1. A családi nevelés segítése, kapcsolattartás a családokkal

A gyermekek egészséges szocializációja, a személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család – bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelők között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését.

A szülő akkor kerül először kapcsolatba intézményünkkel, amikor személyesen információt kér a felvételt illetően.

A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit szükségleteit nagyban segítve a gondozónőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A **kisgyermeknevelő** pedig, mint szakember szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

A felvételtől szóló értesítés után, kezdő szülői értekezlet keretében mutatjuk be az intézményünket és annak működését.

A mindennapi találkozások, beszélgetések útján napi információk nyújtása a gyermek fejlődéséről, napi tevékenységéről, intézményi aktualitásokról, a csoport életéről.

A kapcsolattartás több formája van

- Családlátogatás
- Befogadás időszaka
- Érkezéskor, távozáskor beszélgetések
- Szülői értekezlet
- Hirdetőtáblán történő tájékoztatás
- Üzenő füzet
- Időpont egyeztetés utáni egyéni beszélgetés
- Szervezett programok. Nyílt napok

Húsvét

Gyermeknap

Búcsú uzsonna

Télapó ünnepség

Karácsony

12.1.1. Családlátogatás

Megfelelő előkészítés után történik, célja a családdal való kapcsolatfelvétel mellett a gyermek szokásainak, fejlettségi szintjének játékanak, beszédének megismerése. A gyermek számára fontos, hogy a **kisgyermeknevelőt** az érzelmi biztonságot adó szülők jelenlétében, saját otthonában látja először. A megfigyelés nagy segítséget jelent a **kisgyermeknevelőknek** a ké-

sőbbi fokozatos, beszoktatás folyamán. A gyermek saját és annak társgondozónője megy a családhoz.

12.1.2. Szülői értekezletek

Tájékoztatást adunk a családok részére a bölcsődei életről, a szakmai programokról, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről. Tájékoztatást adunk a rászoruló családok térítési díjkedvezmény igénylésének lehetőségéről a szükséges nyomtatványok biztosításával. A bölcsődében folyó korszerű táplálkozásról az életkori szükségletek figyelembe vételével, diétás étkeztetés lehetőségeiről és a sérült gyermekek elhelyezési módjáról adunk ismertetést.

A tematikus beszélgetések a csoport **kisgyermeknevelőinek** vezetésével a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témáról. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, egymástól és a gondozónőtől kapott indirekt megerősítések jó irányba befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

12.1.3. Üzenő füzet

Használata folyamatosan történik. Ebbe a szülő is bejegyez fontosabb kéréseket, valamint tájékoztatást ad a gyermek távolléti idején történt eseményekről. A **kisgyermeknevelő** a beszoktatásról készít bejegyzést, valamint a gyermek egy-egy, a fejlődése során elért változásról (pl. szobatisztaság, beszéd, mozgás, játékfejlődésről) valamint a törzslapon vezetett fontosabb változásról és a negyedévenkénti értékelésről ad írásos tájékoztatást

12.1.4. Közös szervezett programok

Évenként 2-3 alkalommal közös programot készítünk a családokkal. Ilyen a Karácsony, a Gyermeknap, az utolsó bölcsődében töltött nap a búcsú uzsonna.

12.1.5. Nyílt napok

Évente egyszer tavasszal a gyermeknap hetében nyílt napokat tartunk az óvodákhoz hasonlóan, ilyenkor az érdeklődő családok jönnek el gyermekükkel, hogy megnézzék, megismerhessék a bölcsődei életet, nevelési-gondozási munkánkat, ha a későbbiekben szeretnék gyermeküket bölcsődébe íratni. Rövid írásos ismertetőt adunk a szülőknek a bölcsődei felvétellel és a szolgáltatások ismertetésével, amit otthon is elolvashatnak. A **kisgyermeknevelők** bemutatják a szülőknek a csoportokat és helyiségeket, játékeszközöket, mesélnek a napirendről, a saját gondozónői rendszerről, közös játszásra invitálják a gyermekeket és a szülőket.

Családok igényeihez igazodva szakemberek előadása a szülőket érdeklő témákban, évente 1-2 alkalommal.

13. EGÉSZSÉGVÉDELEM AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD MEGALAPOZÁSA

A gyermekek testi-, lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedés módok megalapozása a bölcsődei egészségvédelem célja. Személyes példamutatóra építve derűs, elfogadó légkörben naponta biztosítjuk a folyamatos játékot, az elegendő szabadlevegőn való tartózkodást, a gyermekek fejlettségének, állapotának megfelelő étrendet, a fejlődéséhez szükséges élelmi anyagokat.

13.1. Lelki egészségvédelem

A lelki egészség szempontjából döntő jelentőségűek az első években szerzett benyomások. Az adaptáció és az azt követő időszak érzelmi jelei többnyire láthatóak, de az sem ritka, hogy a gyermek belső feszültségekkel küzd. A kisgyermeket körülvevő bölcsődei szakemberek a gyermek viselkedését folyamatosan figyelemmel kísérik, annak érdekében, hogy felismerjék a lelki problémákat, a stressz jeleit és segítik ezek feldolgozását. Mindent megteszünk azért, hogy a gyermek biztonságban érezze magát, és elfogadja az új környezetét. Figyelünk a mentálhigiénés változásokra, tünetekre és kompetencia határainkon belül kezeljük ezeket. A segítő szemléletű, személyközpontú kisgyermeknevelők hozzájárulnak a gyermekek lelki egészségének megtartásához. Sikerélményekhez juttatjuk a gyermekeket, megerősítjük a helyes viselkedést. Figyelmet fordítunk az agresszió megelőzésére, a játék segítségével oldjuk a feszültségeket. A szeretetteljes légkör, a rendszeresség, a következetesség biztonságérzetet ad. A gyermekek kedvenc játékukat, átmeneti tárgyat behozhatnak, ami vigaszt nyújt és folytonosságot biztosít a családnak, az otthon iránti igényben.

13.2. Mozgásfejlődés segítése

Csecsemő és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermek számára a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják az egyes mozgásformákat. Fejlődik mozgáskoordinációjuk és harmonikussá válik mozgásuk.

A játék mellett a mozgás is örömforrás a gyermek számára. Törekszünk a helyes életmód, a megfelelő életvitel, az egészséges életforma kialakítására.

A csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl: hempergő, elkerekített szobasarkok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban több lehetőség van, de szükséges a csoportszobában is olyan hely és eszköz biztosítása, ami ezt lehetővé teszi. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását fejlesztik.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomításra ad lehetőséget.

Cél: Az inger-gazdag környezet kialakításával, bensőséges interperszonális kapcsolat létrejöttével a gyermek mozgás fejlődésének elősegítése. Elegendő idő, megfelelő hely és mozgásfejlesztő játékok biztosítása az ideális fejlődéshez. Játszóudvar adta lehetőségek kihasználása az optimális fejlődéshez.

A kisgyermeknevelő feladata:

- Balesetmentes környezet biztosítása, veszélyforrások kiküszöbölése.
- Nagymozgások és csendes játékok arányos váltakozásának támogatása a feltételek biztosításával a nap folyamán.
- Gondozási műveletek során a praktikus mozgások gyakorlásához, finomításához elegendő idő biztosítása.
- Megfelelő tárgyi eszközök biztosítása.

13.3. Fogápolás

A fogszuvasodás megelőzése érdekében fontosnak tartjuk a fogápolás, a helyes szájoápolás, a fogmosási technika megismertetését, elsajátítását a bölcsődés korban.

Cél:

- az egészséges fogfejlődés fenntartása,
- a fogazat védelme,
- a fogmosás igényének kialakítása.

13.4. Sószoza használata

A tapasztalatok bizonyítják, hogy a párolgó só hatására csökken a légúti megbetegedések száma, a már kialakult megbetegedés enyhébb lefolyású, erősíti az immunrendszert. Antiallergén hatású

A bölcsődések heti egy alkalommal tartózkodnak a só-szobában és használják a somokozót.

13.5. A bölcsőde orvos preventív tevékenysége

A bölcsőde orvosa hetente 2 órát tölt a bölcsődében. A részletes orvosi vizsgálatokat dokumentálja a gyermek egészségügyi kartonján. A tapasztalatokat megbeszéli a kisgyermeknevelőkkel, a szülőkkel. Egészségügyi ismeretterjesztő előadást tart a szülőknek.

14. MŰVÉSZETI ESZTÉTIKAI NEVELÉS

14.1. Ének, zenei nevelés

A mondóka az ének-zene az érzelmi biztonság nyújtásának, az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszköze. Ének, zenei nevelésen belül a fő feladat az érdeklődés felkeltése, zene az éneklés megszerettetése. A hintáztatók, höcöggetők, cirógatók, alkalmat adnak az egyéni bánásmód, a személyi kontaktus megteremtésével biztonságérzet, bizalom kialakulására, elmélyülésére. A nap folyamán spontán adódó helyzeteket kihasználva nyílik lehetőség az éneklésre, ritmikus mozgásokra. A különböző dalok, mondókák kiegészítésként szolgálhatnak a természet képi megjelenítésének, segítik a hagyományok megismerését tovább élését. Az ismétlődések, játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

Cél: Az ének és a zenei hangok iránti érdeklődés felkeltése. Énekléshez tartozó játékmozdulatokkal a gyermeket koordinált mozgáshoz segíteni, ritmusérzékét fejleszteni. Az énekléssel példát adva az énekléshez, utánzásához, a spontándúdoláshoz. A beszédfejlődés elősegítése, szókinccs gyarapítása.

A kisgyermeknevelő feladata:

- Nyugodt légkör megteremtése.
- Személyes kapcsolat kialakítása az interakció során.
- Spontán adta lehetőségek kihasználása a kitűzött célok elérése érdekében.
- Együtténeklés örömeinek nyújtása.

14.2. Mese, vers, bábjáték

A versnek a ritmusa, a mesének elsősorban a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre, elősegíti a szociális fejlődést. Bensőséges kommunikációs helyzet a verselés, mesélés, könyv – nézegetés. Olyan ismeretekre tehet szert a gyermek, amelyekre más helyzetekben nincs lehetőség. A mese által fejlődik emberismerete, empátiája gazdagodik szókincse, formálódik önálló vélemény alkotása. A bölcsődében korosztálynak megfelelő népi mese és irodalmi mesék, kitalált történetek egyaránt előfordulnak.

Cél: A beszéd fejlődés elősegítése, szókincs gyarapítása. Empátia, emberismeret és a személyiség harmonikus fejlesztése, az önálló véleményalkotás segítése. Bensőséges kommunikációs helyzet, és érzelmi biztonság megteremtése.

A kisgyermeknevelő feladata:

- A könyvnézegetéshez, meséléshez nyugodt, meghitt hely biztosítása (mesekuckó).
- Bábjáték: a **kisgyermeknevelő** a bábjátékot rendszeresen alkalmazza a csoportban, beszélget, bátorít, vigasztal, mondókázik, énekel, mesél a báb segítségével, felhasználja a gyermekek biztonságérzetének megteremtéséhez, szorongásának oldására.

14.3. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység, az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás, firkálás, gyurmázás stb. Kerülni kell a direkt nevelői hatásokat, a gyermek spontán kezdeményezését segíti a gondozónő. Gyűjti a gyermek alkotásait, melyet évvégén át ad a szülőnek. A gondozónő a feltételeket biztosítja, az egyes technikákat megmutatja, a gyermek igényeinek megfelelően nyújt technikai segítséget. Az alkotás elismerésével, megbecsülésével, segítheti az alkotótevékenységek iránti érdeklődés fenntartását a személyiségre gyakorolt pozitív hatások érvényesülését.

Cél:

Manuális tevékenység során a szem-kéz koordinációjának fejlesztése. A kéz izmainak, a finommotorika kialakulásának elősegítése. A gyermeket különböző anyagokkal megismertetni tapasztalás útján. Esztétikai érzékük fejlesztése, szép iránti fogékonyság megalapozása.

A kisgyermeknevelő feladata:

- Nyugodt szeretetteljes légkör megteremtése.
- Tárgyi feltételek biztosítása.
- Elegendő idő biztosítása.
- Esztétikus környezet kialakítása.

14.4. Környezet – természet tevékeny megismerése

A megismerési vágy működik a gyermekben. A rácsodálkozás, a közlési vágy, az érzelmi fogékonyság a természet szépségeire, a kipróbálási vágy, a cselekvőkészség mind kedveznek a tevékenységeken keresztül történő tapasztalatszerzésnek, és őt körülvevő szűkebb tágabb környezetét tapasztalat útján ismeri meg.

Cél:

- Felkelteni a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését a környezet tárgyai, élőlényei iránt.
- Lehetőséget adni az érzékszervekkel való tapasztalásokra.
- Megismertetjük, tapasztalatokat közvetítünk a környezettudatos magatartás megalapozása érdekében a természeti (állatok, növények, termékek, időjárás, évszakok jellemzői, stb.) és a társadalmi (családi szerepek, foglalkozási szerepek, hagyományok, ünnepek, stb.) környezet, a játéktevékenységen, és az egyéb tevékenységeken keresztül.

A kisgyermeknevelő feladata:

- Lehetőségek felkínálása a közös tevékenységek során,
- Bátorítani az önálló véleményalkotást,
- Megismerési folyamatok segítése,
- Az önálló felfedezés segítése,
- Segíteni az élményszerzést és annak feldolgozását,
- Ismeretnyújtás
- Példaadás

15. A FEJLŐDÉS LEGGYAKORIBB JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉRE

Nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apró segítséget igényel.

Már nemcsak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is, jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára. Környezete iránt nyitott, érdeklí minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben,

gazdag szókincse van, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel, gyermekkel, a gyermekek többsége szobatiszta.

16. ABÖLCSŐDE KAPCSOLATAI

16.1. A z Óvoda –Bölcsőde együttműködésének programja

Az együttműködési program a gondozási- nevelési évre igen fontos feladat.

A bölcsődei **kisgyermeknevelők** és az óvónők között folyamatos legyen a kapcsolattartás és együttműködés.

Cél: A gyermek számára az adaptáció, a bölcsődéből az óvodába kerülés ne jelentsen érzelmi megrázkódtatást, a gyermekek életmódjában a lehető legkisebb változás történjen, és biztosítva legyen személyiség-fejlődésük folyamatossága.

A szakemberek betekintést nyerjenek egymás intézményeibe, megismerjék a társintézmény szokásrendszerét, hagyományait.

Tartalma:

- Bölcsődés gyermekek és **kisgyermeknevelők** látogatása az óvodában. Ismerkedés az új környezettel és az óvónókkal. Lehetőség szerint az óvodában az első napokban a **kisgyermeknevelő** és az óvónő együtt fogadja a gyermekeket
- A **kisgyermeknevelők** meglátogatják az óvodába került gyerekeket.
- Az óvónők meglátogatják leendő gyermekeiket a bölcsődében
- Az óvodavezető és a kiscsoportos óvónők részvételével szülői értekezlet tartása a bölcsődében az óvodába távozó gyermekek szülei részére.
- Szakmai együttműködés formája a bölcsődei **kisgyermeknevelők** bekapcsolódása a szakmai munkaközösségekbe. A munkaközösség által nyújtott lehetőségek szakmai napok kihasználásával a korosztályból fakadó gondozási-nevelési feladatok eltéréseinek megtapasztalása.

16.2. Együttműködés a képző intézményekkel

Együttműködési megállapodás alapján helyet biztosítunk szakmai gyakorlathoz, vizsgákhoz.

16.3. Együttműködés a Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal Gyámhatósággal

Szükség esetén értesítjük a Gyermekjóléti szolgálatot a gyermekek veszélyeztetését tapasztalva

17. GYERMEKRŐL VEZETETT DOKUMENTÁCIÓ

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése

se érdekében történik. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok: a tárgyyszerűség (objektivitás), a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A dokumentáció vezetéséhez kérni kell a szülők hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek meg kell mutatni.

A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebbmenőkig figyelembe kel venni.

17.1. Jelentkezés, felvétel dokumentációi

- Bölcsődei jelentkezés ív (Csatolva hozzá a házi gyermekorvos igazolását és a munkáltatói igazolást)
- Megállapodás
- Nyilatkozat
- Adatlap
- Felvételi könyv

17.2. Bölcsődei dokumentációk

- Csoportnapló
- Napi jelenléti ív
- Étkezők nyilvántartása
- Üzenő füzet
- Házirend
- Napi jelentés kimutatása taj alapú nyilvántartás (KENYSZI)

17.3. A gyermek fejlődési naplója

- Anamnézis / szülői kérdő ív/
- Családlátogatás tapasztalatai
- Eü. Törzslap a fejlődési táblázattal
- A befogadás tapasztalatai / időtartama 2 hét, napi feljegyzések készítése/

17.3.1. Napi jelentés kimutatás TAJ alapú központi nyilvántartás (KENYSZI)

A naponta gondozásban résztvevő gyermekek nevét rögzítjük. A feladat felelősei a bölcsődevezető és az óvodatitkár. A bölcsődei normatíva igénylésének alapja

17.3.2. Gyermek egészségügyi törzslap

Felvételkor a szülő biztosítja, kitöltését a védőnő végzi. Ezt követően a kisgyermeknevelő vezeti a saját gyermekeiről. Útmutató segítségével rendszeresen írják a gyermek érzelmi, értelmi, testi, szociális fejlődéséről, változásokról. A gyermekkel történő különleges események, a betegségek, hiányzások is bejegyzésre kerülnek.

17.3.3. Üzenő füzet

A kisgyermeknevelő havonta tájékoztatja szülőket kisgyermeknevelői beírás formájában a gyermek teljes körű fejlődéséről, az eseményekről.

17.3.4. Csoportnapló

A csoport életének naponkénti rögzítésére szolgál. Kisgyermeknevelők vezetik, délelőtti - délutáni váltásban. Tartalmazza a jelenlévők névsorát, a napirendi eseményeket, szakmai tevékenységet, különleges történéseket. Rögzítik az étrendet, a levegőn tartózkodás, a szabadban altatás tényét, idejét.

17.3.5. Személyi térítési díjak nyilvántartása

Az étkezésben résztvevő gyermekek nyilvántartását naponta vezetjük.

18. AZ ELLÁTOTTAK ÉS A SZOLGÁLTATÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELME

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 35.§ alapján a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében az Intézmény Érdekképviselői Fórumot működtet. A Fórum elérhetőségéről a szülőket a bölcsődevezető tájékoztatja.

19. ZÁRÓRENDELKEZÉS

A fenntartói legitimáció után a program életbe lép.

19.1. A program hatálya 2015-2018

- Aktualizálása folyamatos.
- Felülvizsgálat esedékessége 3 év

19.2. A szakmai program mellékletei

- SZMSZ
- Megállapodás minta
- Házirend

Derecske 2015. július 20.

Varró Gyuláné
Intézményvezető

DERECSCKE VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE A MESE-
VÁR ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJÁT

..... SZ. HATÁROZATÁVAL HATÁLLYAL

JÓVÁHAGYTA.

Derecske. 2015. 08. 13.

Bakó István
Polgármester